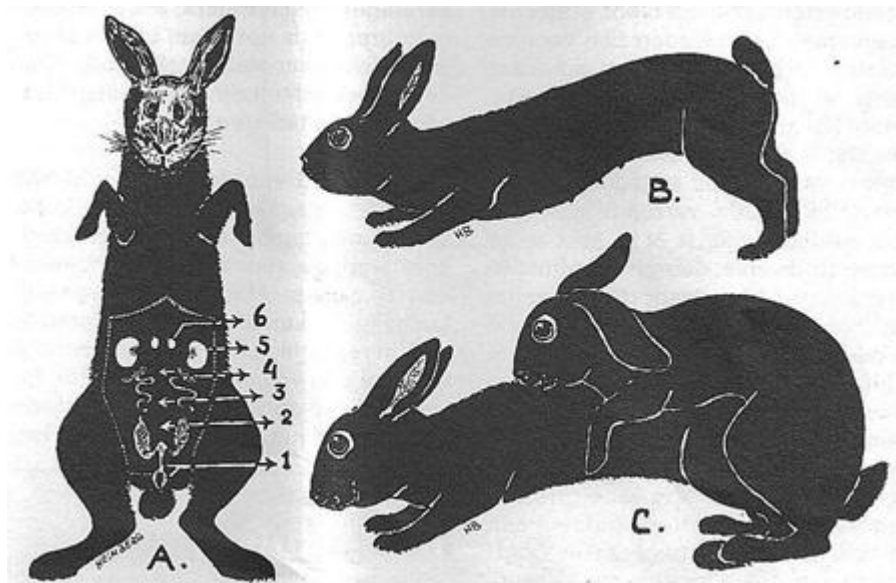

Konijnen :

Praatjes bij plaatjes

Bron: Avicultura / De konijnenfokker / maandblad voor de kleinveeteelt. (93e jaargang no. 12 / December 1979 / Pagina 15.)

Met dank aan Bert Sneller voor de oude Avicultura's.

Afb. A: Het is van belang dat de voedster waarmee gefokt wordt in een uitstekende lichamelijke conditie verkeert. Het dier moet gezond zijn, goed beveleed en vooral niet te vet. Goede fok-conditie hangt ook samen met de leeftijd. Over het algemeen vallen voedsters ouder dan drie jaar tegen.

Dieren waar geregeld mee gefokt wordt, blijven op hogere leeftijd beter vruchtbaar en behoorlijke nesten werpen. Deze voedsters vervetten minder snel. Om goede resultaten te mogen verwachten is het noodzakelijk dat de voedster wanneer zij bij de ram geplaatst wordt goed „willig” of „rammig” is.

1: De willige voedster heeft een gezwollen rood tot donkerrood gekleurde vulva, Dit goed te constateren vraagt enige routine. De niet willige voedster heeft een kleine bleke vulva. Het is zeer belangrijk om de voedsters op deze uiterlijke verschijnselen te controleren, alvorens ze bij de fokram te plaatsen. Voor niet willige voedsters betekent de seksuele dwang van de ram een kwelling (bijten!). Gedwongen dekkingen lopen meestal uit op teleurstellingen, zoals niet drachtig worden en te kleine worpen. Dit komt doordat de voedster inwendig niet of nog niet voldoende „klaar is” (zie ook punt 2).

2: De twee baarmoederdelen, alsmede de vagina zijn bij de willige voedster aanzienlijk vergroot en donkerrood van kleur. De slijmvliezen der baarmoederwand zijn dan in staat om de bevruchte eitjes „te ontvangen”. Bij konijnen treedt de ovulatie (het afstoten van de eicellen) meestal pas op tijdens de paring. De snel bevruchte eicel kan zich dan in een „kant en klaren omgeving innestelen”. Bij niet rijpe voedsters vindt geen ovulatie plaats, dus ook geen bevruchting bij een gedwongen dekking.

3: De twee eileiders zorgen voor „transport” van de eitjes van de eierstokken (4) naar de baarmoeder. Individueel kunnen hier afwijkingen in voorkomen, bijv. door vervetting, waardoor dit niet mogelijk is. We zien dit nogal eens bij dieren met erg veel buikvet. De ovulatie is dan nihil of onvoldoende. In het laatste geval zien we dan te kleine worpen, terwijl de kwaliteit der jongen ook vaak onvoldoende is (zwarte en te kleine jongen).

4: De eierstokken van de rijpe voedster zijn wat vergroot en de eitjes zijn als kleine glanzende follikeltjes zichtbaar.

5:De nieren spelen vooral tijdens de dracht een belangrijke rol bij de bloedzuivering (afvalstoffen) en de „water en zouthuishouding“. Voldoende goed drinkwater naar behoefte en een krachtvoeder met een verantwoord mineralen- patroon is voor de drachtige voedster en haar jongen van levensbelang. Tekortkomingen of fouten hierin kunnen verwerpen door nierversgiftiging en zelfs sterven tot gevolg hebben.

6:De bijnieren, met name de bijnierschors van beide, spelen onder controle van hersencellen door middel van bepaalde door de bijnierschors afgescheiden hormonen, vooral voor de drachtige voedster en haar jongen een belangrijke rol bij de reservering van glucose. Overigens is dit niet de enige belangrijke functie der bijnieren. Bij drachtige voedsters kan in bepaalde ter plaatse te beoordelen gevallen de tijdelijke toediening van suiker via het drinkwater nodig zijn. Dit soms ook gedurende de eerste dagen na het werpen.

Afb.B: Karakteristieke „stareflex“ van een optimaal willige voedster. Bij aanraking van de rug en wanneer ze bij de ram geplaatst wordt neemt zij vaak terstond deze dekhouding aan. Vaak is ze dan ook onrustig, springt met de staart omhoog heen en weer en sleept met nestmateriaal, waarbij soms ook haar geplukt wordt. Optimaal willige voedsters bouwen soms een compleet nest. De minder ervaren fokker zal dan soms denken dat ze gaat werpen. In het stadium van optimale willigheid zal ze de ram vaak ook eerst bespringen voordat ze zich in deze houding volledig aan haar partner geeft. Voor en tussen de dekkingen maakt ze dan ook vaak nog rol- buitelingen over een zijkant van haar lichaam. De dekram doet dit soms ook. De willige voedster laat soms ook een zwak brommend geluid horen, terwijl ze druk in haar hok heen en weer springt. Duidelijk waarneembare rammigheid in verschillende vormen.

Afb.C: De dekking is, indien de voedster goed rammig is en zoals bij B afgebeeld zich goed presenteert, zeer snel „geregeld“. Uitgaande van het feit, dat een voor zijn taak berekende ram gebruikt wordt. Het is goed om de voedster enkele malen te laten dekken. De ram valt direct na de sperma-uitstorting zijdelings of achterwaarts (achterover) van de voedster af. De oren (bij konijnen met staande oren) van de ram worden dan dikwijls in een reflex naar beneden gevouwen en hij laat een knorrend geluid horen. Dit doet de voedster dan ook vaak. Soms is er pijn door de dekking of doordat de ram zich in de rugpels of een oor van de voedster vastbijt. Er kan dan door een of beide behoorlijk „gegild“ worden. Dit zijn praktische gebeurtenissen die geen probleem vormen.

BEEKBERGEN H.v.d. BERG